

Den Haag, 15 maart 2011

De vaste commissie voor Volksgezondheid, Welzijn en Sport vroeg de minister van Volksgezondheid, Welzijn en Sport om een afschrift van het antwoord van de brief die mevrouw van W. op 25 januari 2011 schreef over valcalamiteiten bij ouderen. Omdat dit onderwerp op mijn beleids-terrein ligt, krijgt u van mij een antwoord.

De door u genoemde brief heb ik, noch mijn collega, in originele vorm ontvangen en dus ook niet voorzien van een antwoord. Uiteraard kan ik u wel een reactie geven op de inhoud van de brief zoals door u bijgevoegd. Allereerst wil ik mijn waardering uitspreken voor de betrokkenheid van mevrouw Van W. bij de zorg. Zij zet zich in voor kwetsbare mensen die ongetwijfeld uitkijken naar haar regelmatige bezoek aan het verzorgingshuis en verdiept zich zelfs in vakliteratuur na constatering van een knelpunt.

Wat betreft het inhoudelijke onderwerp, valcalamiteiten, ben ik blij te kunnen lezen dat dit verzorgingshuis zich ervan bewust is dat het gebruik van vrijheidsbeperkende middelen zoals Zweedse banden en beddekken contraproductief is in het wegnemen van valrisico's. Uit wetenschappelijk onderzoek weten we inmiddels dat bewoners van instellingen die deze vrijheidsbeperkende maatregelen niet meer gebruiken weliswaar vaker vallen, maar niet met ernstiger letsel. Het toegenomen risico op een valpartij weegt in verreweg de meeste gevallen niet op tegen de fysieke en vooral emotionele belasting voor een cliënt wanneer zijn vrijheid wordt beperkt. Dat wil niet zeggen dat valrisico's dan voor lief moeten worden genomen. Gelukkig komen er steeds meer handelingsalternatieven beschikbaar in het kader van valpreventie. Dat varieert van duidelijke looppaden binnen de instelling tot het gebruik van bedden die volledig tot op de grond kunnen worden gebracht.

Mevrouw Van W. stelt als alternatief voor om meer melatonine en daglicht te gebruiken, omdat dat een positief effect zou hebben op het aanmaken van slaaphormonen. Ik ben ervan overtuigd dat de mensen die hun werk hebben gemaakt van het onderzoeken en terugdringen van valrisico's, bijvoorbeeld op de valpoli's in ons land, ook kijken naar het effect van medicatie, melatonine en daglicht. Ik ben er echter zeer terughoudend in om deze experts daarin extra aanwijzingen te geven. Polyfarmacie (het gebruik van meerdere geneesmiddelen tegelijk) is namelijk één van de belangrijkste oorzaken van vallen.

De staatssecretaris van Volksgezondheid, Welzijn en Sport,
M. L. L. E. Veldhuijzen van Zanten-Hyllner